

महाराष्ट्रातील ऐतिहासिक, सामाजिक व शैक्षणिक कला व क्रीडा क्षेत्रातील व्यक्तींच्या जीवनावर आधारीत मराठी चित्रपटांना सहायक अनुदान देण्याबाबत सुधारीत नियम/अटी निश्चित करण्यासाठी समिती गठीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.१५/सां.का.१
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : १२ जून, २०२३

वाचा : १) समाज कल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग, शासन निर्णय क्रमांक मधिम १०९९/प्र.क्र.३०/सां.का.२, दिनांक २९ एप्रिल, १९९९
२) शासन निर्णय, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, क्र.मधिअ २००६/प्र.क्र.३०३/ सां.का.३, दि.०६.०२.२००७ वदि.२३.०७.२००७.
३) संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय, मुंबई यांचे क्र.सांकास /४४५, दि.२३.०९.२०२३ चे पत्र.

प्रस्तावना :

महाराष्ट्राच्या जडणघडणी मध्ये क्रांतिकारक, ऐतिहासिक व्यक्ती, सामाजिक व शैक्षणिक क्षेत्रातील थोर व्यक्तींचा मोठा वाटा आहे. अशा व्यक्तींची ओळख, त्यांचे कर्तृत्व, देशभक्ती, साहित्य व कला व क्रीडा क्षेत्रातील कामगिरी याची माहिती भावी पिढीला व्हावी व राज्याचा इतिहास, साहित्यिक व सांस्कृतिक परंपरा जागृत रहावी याकरीता अशा महान व्यक्तींच्या जीवनावरील चित्रपट निर्मिती खर्चाचा काही भाग अनुदान स्वरूपात देण्यात आल्यास, मराठी चित्रपट निर्मितीस प्रोत्साहन मिळेल. या उद्देशाने महाराष्ट्रातील ऐतिहासिक, सामाजिक व शैक्षणिक क्षेत्रातील ज्येष्ठ व्यक्तींच्या जीवनावर आधारीत मराठी चित्रपट निर्मितीस सहायक अनुदान देण्याची योजना संदर्भ क्र.१ च्या शासन निर्णयानुसार लागु केली आहे. सदर योजनेत संदर्भ क्र.२ च्या शासन निर्णयांन्वये सुधारणा करण्यात आली असून, या योजनेअंतर्गत रु. ५० लाख अनुदान देण्याची तरतूद आहे.

सदर योजनेअंतर्गत ज्या महत्वाच्या व्यक्तींवर चित्रपट निर्माण करावयाचा आहे अशा व्यक्तींची नावे निश्चित करण्यासाठी मा. मंत्री सांस्कृतिक कार्य यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करण्यात आली आहे. सदर समितीची बैठक दि.१८.१९.२०२३ व दि.९.५.२०२३ रोजी आयोजित करण्यात आली. ऐतिहासिक/शैक्षणिक/सामाजिक/साहित्य/कला/क्रीडा या क्षेत्रातील थोर व्यक्तींची माहिती चित्रपट, ओटीटी प्लॅटफॉर्म, सोशल मिडिया माध्यमातून सर्वदूर पोहचावी, राष्ट्रीय/आंतरराष्ट्रीय स्तरावर नव्या पिढीने सदर चित्रपट पहावेत व नव्या पिढीला यातून प्रेरणा मिळावी, समाजाला सुसंस्कारित करणे, समाज प्रबोधनाचे काम चित्रपट /मालिकेच्या माध्यमातून करता येणे शक्य व्हावे. यासाठी सदर बैठकीत मा. मंत्री सांस्कृतिक कार्य यांनी दिलेल्या निदेशानुसार वरील

योजनेची व्याप्ती वाढविण्याचे प्रस्तावित आहे.त्या अनुषंगाने ऐतिहासिक/ शैक्षणिक/ सामाजिक/ साहित्य/ कला/ क्रीडा क्षेत्रात महान कार्य केलेल्या थोर व्यक्तींच्या जीवनावर शासनामार्फत चित्रपट निर्माण करणे व चित्रपट निर्मितीस शासनाकडून देण्यात येणाऱ्या अनुदानात वाढ करणे त्याचप्रमाणे सामाजिक संदेश देणाऱ्या चित्रपट / मालिका निर्मितीसाठी सहायक अनुदान देण्याचे प्रस्तावित आहे. तसेच भारतीय स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव म्हणून या वित्तीय वर्षात आशयघन चित्रपट आणि मालिका निर्मिती करण्याचेही विचाराधीन आहे.

३. वरील पार्श्वभूमीवर संदर्भ क्र. २ च्या शासन निर्णयातील योजनेमध्ये सुधारणा सुचविण्यासाठी समिती गठीत करण्याचे शासनाच्या विचाराधीन होते.

शासन निर्णय :

महाराष्ट्रातील ऐतिहासिक/शैक्षणिक/सामाजिक क्षेत्रात महान कार्य केलेल्या थोर व्यक्तींच्या जीवनावर आधारीत मराठी चित्रपट निर्मितीस सहायक अनुदान देण्याच्या संदर्भ क्र.२मध्ये नमूद शासन निर्णयातील योजनेची व्याप्ती वाढवून ऐतिहासिक/ सामाजिक/ शैक्षणिक/ साहित्य/ कला/ क्रीडा क्षेत्रातील महान व्यक्तींच्या जीवनावर, दर्जेदार व आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करून शासनामार्फत चित्रपट निर्माण करणेकिंवा शासनाकडून अर्थसहाय देणे, सामाजिक संदेश देणारे चित्रपट व मालिका यांचा अंतर्भाव या योजनेत करणे तसेच भारतीय स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव साजरा होत असताना येणाऱ्या वर्षात आशयघन चित्रपट आणि मालिका निर्मिती करणे याचा अभ्यास करण्याकरीता संदर्भ क्र.२ अन्वये गठीत केलेली समिती अधिक्रमित करून खालीलप्रमाणे समिती गठीत करण्यात येत आहे :-

१) प्रधान सचिव, सांस्कृतिक कार्य	-- अध्यक्ष
२) व्यवस्थापकीय संचालक, दादासाहेब फाळके चित्रनगरी, मुंबई	-- सदस्य
३) श्री. ओम राऊत, दिग्दर्शक	-- सदस्य
४) श्री. प्रसाद ओक, दिग्दर्शक व अभिनेता	-- सदस्य
५) श्री. महेश कोठारे, दिग्दर्शक व अभिनेता	-- सदस्य
६) सह व्यवस्थापकीय संचालक, दादासाहेब फाळके चित्रनगरी, मुंबई	-- सदस्य सचिव

२. सदर समितीची कार्यकक्षा पुढीलप्रमाणे राहिल:-

- अ) महाराष्ट्रातील ऐतिहासिक, सामाजिक, शैक्षणिक, साहित्य, कला व क्रीडा क्षेत्रात असामान्य कामगिरी केलेल्या थोर व्यक्तींची नावे सुचविणे
- आ) सामाजिक चित्रपटांचे/ मालिकांचे विषय ठरविणे
- इ) अंदाजित खर्चाचा तपशील देणे
- ई) चित्रपटांचा दर्जा सर्वोत्कृष्ट राहावा यासाठी नवीन तंत्रज्ञानाचा वापर करणे

- उ) सदर धोरणात/ अनुदानाच्याअटी व शर्ती आणि निकष यामध्ये बदल / सुधारणा करण्यासाठी शिफारस करणे.
- ऊ) पुढील कार्यवाहीची दिशा ठरविणे
- ऋ) संबंधित तज्ज्ञाच्या सहायाने कार्यशाळा घेणे
- ल) वरील चित्रपट/मालिकेस प्रसिद्धी देण्यासाठी आवश्यक कार्यवाहीबाबत सल्ला देणे
३. सदर समिती मा. मंत्री (सांस्कृतिक कार्य) यांना वरील बाबीच्या अनुषंगाने अहवाल/शिफारस सादर करेल. उपरोक्त विषयाच्या अनुषंगाने शासनामार्फत निर्मिती करावयाच्या चित्रपटासाठी तसेच चित्रपट /मालिका निर्मात्यांना दयावयाच्या अनुदानाची रक्कम मा. मंत्री (सांस्कृतिक कार्य) यांच्याकडून अंतिम करण्यात येईल.
४. सदर समिती गठीत केल्यामुळे शासनावर कोणताही आर्थिक भार येणार नाही.
५. सदर शासन निर्णय हा महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०२३०६१२१६१८१००७२३ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(विद्या वाघमारे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- २) मा. मंत्री, सांस्कृतिक कार्य यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
- ३) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र चित्रपट, रंगभूमी, सांस्कृतिक विकास महामंडळ, दादासाहेब फाळके चित्रनगरी, गोरेगाव, मुंबई
- ४) वरील समिती सदस्य (व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र, चित्रपट, रंगभूमी आणि सांस्कृतिक विकास महामंडळ मर्यादित, दादासाहेब फाळके चित्रनगरी, गोरेगाव, मुंबई यांच्या द्वारा)
- ५) निवड नस्ती (सां.का.१).